

Vygotskij genom Strandberg

Fungerar hans metoder fortfarande idag?

Vygotsky through Strandberg

Does his methods still work today?

Jeanette Pettersson

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Läro- och lärutbildning

15 Höskolepoäng

Handledarens namn: Per-Olof Fjällsby

Examinator: Anders Broman

Vygotskij genom Strandberg

Fungerar hans metoder fortfarande idag?

Jeanette Pettersson

Abstract

The purpose of this qualitative study is how teachers have embraced Vygotsky by Strandberg through a development. There has been limited to three main issues that illustrate how this development has taken hold in schools and the promotion of pupils' learning using different learning methods. The focus is on what has happened in the development process and what can be done better at a similar time.

In the background section presents Vygotsky and his work to understand the thoughts that this school has undergone and will pass on to their students. The method chosen for this study is a qualitative interview study in which seven active teachers worked in the school for a long time and a principal who also worked for some time in school, are interviewed. The answers I received from them has since worked in various areas on the basis of the problem and translated into different themes. This result shows that a stimulated communication between students-teachers of students-students have a significant role in enhancing their curiosity and develop their skills.

Using different environments and rooms with subject-specific elements, students get a higher inspiration that leads to curiosity, which in turn creates a desire to learn more. In turn, the use of "ingenious buddy" (supporting friend) create increased learning amongst the involved parties. By encouraging teachers to run a uppfostningsprocess where students should educate themselves using various social environments created an active, important and significant role that benefits students in their development. But for this to happen requires that the participating forces interact. Another important role also has the lead in terms of time and resources for this to work based on the goals set at the school for students and teachers.

To create an interaction between all driven parties, requires a common view on how development can create a safe learning environment, wich the school has improved on.

Sammanfattning

Syftet med denna kvalitativa undersökning är hur lärare har anammat Vygotskij genom Strandberg via ett utvecklingsarbete. Det har avgränsats till tre huvudfrågor som belyser hur detta utvecklingsarbete har tagit fäste inom skolan samt främjandet för elevers lärande med hjälp av olika inlärningsmetoder. Fokusen ligger på vad som hänt inom utvecklingsprocessen och vad som kan utföras bättre vid ett liknande tillfälle. Inom bakgrundsdelen presenteras Vygotskij och hans arbete för att förstå tankarna som denna skola genomgått och ska föra vidare till sina elever. Metoden som valts för denna undersökning är en kvalitativ intervjustudie där sju verksamma lärare arbetat inom skolan en längre tid och en rektor som likaså arbetat en längre tid inom skolan, intervjuas. Svaren jag fått av dem har sedan bearbetats inom olika delar utifrån frågeställningen och satts in i olika teman. Detta resultat visar att en stimulerad kommunikation mellan elever-lärare elever-elever har en betydande roll för att öka deras nyfikenhet och utveckla deras kunskaper.

Med hjälp av olika miljöer och rum med ämnesspecifika inslag får eleverna en ökad inspiration som leder till nyfikenhet, vilket i sin tur skapar en vilja att lära sig mer. I sin tur kan användandet av "fiffig kompis" (hjälp kompis) skapa ett ökat lärande hos de involverade parterna. Genom att uppmuntra läraren att driva en uppfostringsprocess där eleven skall uppfostra sig själv med hjälp av olika sociala miljöer skapas en aktiv, viktig och betydelsefull roll som gynnar eleven i sin utveckling. Men för att detta ska kunna ske krävs att de medverkande krafterna samspelar med varandra. En annan viktig roll har även ledningen i form av tid och resurser för att detta ska fungera utifrån de mål som sätts på skolan för elever samt lärare.

För att skapa ett samspel mellan alla drivande parter, krävs en gemensam syn på hur utvecklingsarbetet kan skapa en trygg kunskapsmiljö, vilket skolan har förbättrat sig på.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Uppsatsens disposition	2
1.2	Bakgrund	2
1.3	Syfte och frågeställningar	3
2	Metodologiska överväganden och metod	4
2.1	Metodologiska överväganden	4
2.2	Val av metod	4
2.3	Urval och konfidentialitet	5
2.4	Tillvägagångssätt	5
2.5	Avgränsning	6
2.6	Genomförande och tillvägagångssätt av intervjuer	7
2.7	Material	7
2.7.1	Bearbetning av materialet	8
3	Litteratur- och forsknings-översikt	9
3.1	Lev Vygotskij	9
3.1.1	Vygotskijs liv	9
3.1.2	Vygotskijs mål med skolutveckling	10
3.1.3	Språket och vägledande samtal	13
3.2	Situationen på den undersökta skolan	15
3.3	Utvecklingszonen	15
3.4	Forskning	16
3.5	Sammanfattning	17
4	Resultat	19
4.1	Intervjubearbetning 1	19
4.1.1	Arbetets fungerande innan påbörjad process	19
4.1.2	Processens uppkomst med Vygotskij i skolan	20
4.1.3	Varför valdes Vygotskijs pedagogik?	20
4.1.4	Arbetets start	20
4.1.5	Förberedelser och process	21
4.1.6	Påbörjan av arbetet	21
4.1.7	Negativa aspekter	22
4.1.8	Positiva aspekter	22
4.1.9	Arbetet idag utifrån processen	23
4.2	Läroträff - Vygotskij genom Strandberg	24
4.2.1	Kunskapsutveckling - lärande samtal	24
4.3	Intervjubearbetning 2	25
4.3.1	Påbörjan av arbetet	25
4.3.2	Arbetets gång	25
4.3.3	Förändringar inom arbetsmetoder	25
4.3.4	Arbetet idag utifrån Vygotskijs pedagogik	25
4.3.5	Positiva aspekter	26

4.3.6	Negativa aspekter	26
4.4	Sammanfattning	28
5	Intervjuanalys.....	30
5.1	Analys.....	30
6	Analys och diskussion.....	33
6.1	Diskussion runt valen av teori och metod	33
6.2	Reflektionsavslut och forskningsförslag.....	33
	Referenser	36
	Bilaga 1 - Intervjufrågor omgång 1	38
	Bilaga 2 - Intervjufrågor omgång 2	39

1 Inledning

I dagens samhälle är skolan en viktig del för att barn ska utvecklas och ha viljan att utvecklas inom olika områden. Någon som var medveten om detta var Vygotskij som redan i början av 1900-talet beskrev detta via hans olika verk. Vygotskij studerade kultur-historisk psykologi som han senare utvecklade genom studier av människors relation till konst och litteratur. Människors medvetenhet för konst och litteratur är enligt Vygotskij något som förändras både inuti och utanför kroppen.¹ Medvetenheten bidrar till hur barn lär sig via praktisk och teoretisk inläring, exempelvis om ett barn inte kan sätta ord och begrepp på upplevelser behövs hjälp från båda inläringssätten. Samarbete mellan barnen är viktigt för att få med lite av varje från de olika inläringssätten. Genom samarbete, kan elever sätta inläringen i ett sammanhang, vilket skapar minnen.

Hur ska skolan kunna utveckla sin teknik för att förbättra arbete med medvetenheten och kommunikationen mellan elever utifrån Vygotskijs metoder? Denna undersökning strävar efter att beskriva och analysera hur ett exempel på hur ett sådant arbete kan ske. Samarbete anses vara viktigt för en utveckling, inte bara för läs- och skrivinläringen utan även för kommunikationen.

Strandberg visar i sin bok att om det inte fanns några texter skulle ingen läsa och inte heller bli läskunnig. Likadant med kommunikation, talar ingen uppkommer inget språk. Om man inte förstår något vill man förstå det, vilket skapar en nyfikenhet som är viktig för att elever ska lära sig olika saker i skolan och på så sätt uppnå sina mål.² En

---

¹ Lindqvist & Magnusson (1999)

² Strandberg (2006). s. 14-21

praktisk läromiljö behöver stimulans från den teoretiska delen, hur skulle lärare kunna bidra till att detta sker via en stimulerande miljö? Kan man använda klasskamrater eller bilda grupper för att diskutera fram lösningar? Om så är fallet får då eleverna en ökad inlärningslust eller riskerar detta till en minskad nyfikenhet?

Skulle lärarna med hjälp av Vygotskijs metoder kunna skapa ett ökat intresse samt en ökad kommunikation, även om den rätta miljön inte infinner sig? Eller är det så att hans metoder är förlegade för dagens skola så att en utvecklingsprocess inom skolan inte ska kunna ske och öka elevernas kunskapsutveckling på ett så bra sätt som möjligt? Om hans metoder inte är förlegade kan kanske eleverna öka deras reflekterande och förhoppningsvis börjar diskutera mer med varandra och öka deras kommunikation så att de upptäcker nya kunskaper i olika former och förhoppningsvis vill lära sig mera. På så sätt kan denna utvecklingsprocess vara lyckad då eleverna ökar deras kunskapsutveckling.

1.1 Uppsatsens disposition

I kapitel tre inleds med en bakgrund till vem Vygotskij var för att få en ökad förståelse för hans tankar samt att kunna skapa en förförståelse för detta forskningsfält. Andra kapitlet behandlar syftet och frågeställningarna vilket finns med för att lättare kunna följa arbetet och veta vad undersökningen handlar om. Sedan följs det upp med ett metodkapitel där tillvägagångssätt, materialurval samt avgränsningar som har utförts för att kunna behandla forskningsfrågorna tas upp. Fjärde kapitlet innehåller en litteratur- och forskningsöversikt, där den adekvata litteraturen behandlas. I det femte kapitlet redovisas resultatet för undersökningen. I det sista kapitlet avslutar jag med en diskussion där jag besvarar arbetets frågeställningar. Inom diskussionen lyfts det även upp de kopplingar som finns till forskning samt undersökning. Efter dessa fem kapitel tillkommer även intervjufrågor i bilagorna.

1.2 Bakgrund

Under min tid som lärarstudent har jag haft möjlighet att följa ett skolutvecklingsprojekt vid en skola. Utvecklingsprojektet fångade mitt intresse för den ryske pedagogen Vygotskij, vilket bidrog till att jag fick upp ögonen för honom. Vygotskijs tankesätt och pedagogik var något jag inte tidigare stött på. Det ökade min nyfikenhet för metoderna han tagit upp samt hur de kan implementeras i skolan.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka hur en svensk grundskola använder sig av Vygotskijs tankar om utbildning och pedagogik som ett medel för skolutveckling, inom grundskolans tidigare år. Studien ska även ta fram om Vygotskijs metoder är lämpliga för dagens skola. Studien tittar även på hur pedagoger ska kunna dra nytta av Vygotskijs tankar i sin roll för att främja elevernas lärande. Genom att belysa och värdera processen i det förändringsarbete som initierades och fortfarande pågick.

Som lärare är det viktigt att veta att ett arbete för att främja elevernas bästa görs på varje skola och förhoppningsvis har skolorna inte något bekymmer med det, men det finns alltid något som går att vidareutveckla.

Inom vidareutvecklingen bör arbetet ske så att de mål som framgår enligt Lpo94 blir uppfyllda, och att orsaken till arbetet är väl motiverat. Innan detta arbete tas upp i studien kommer en redogörelse för historia om vem Vygotskij var.

Jag har valt att fokusera och precisera på tre övergripande frågor för att uppnå mitt syfte:

1. Vilken var bakgrunden till att skolan valde att använda sig av Vygotskijs tankar för sin skolutveckling?
2. Hur ska arbetet på skolan med implementeringen av Vygotskijs pedagogiska idéer ske och fortgå?
3. Hur kan personalen arbeta för att förbättra elevers kunskaps- samt inlärningsnivå?

2 Metodologiska överväganden och metod

Detta kapitel presenterar de motiv för varför det kan vara bra med ett arbetssätt utifrån Vygotskijs teoretiska och praktiska idéer som han vidareutvecklade till skolan. Det presenteras även utifrån Lpo94 samt vad skolverket ansett bör förbättras på skolan. Dessa olika delar har kategoriserats in i olika kapitel för att underlätta sammanställningen av denna undersökning.

2.1 Metodologiska överväganden

Jag började med att ställa frågan, till mig själv, vilken metodologi som skall användas i denna studie. Enligt Johansson och Svedner är det möjligt med en kvantitativ och kvalitativ undersökning. Den kvalitativa undersökningen är friare och har inte en alltför strukturerad diskussion inom intervjuer, så som den kvantitativa metoden har. Inom den kvalitativa metoden får de intervjuade chans att prata fritt utifrån sina tankar angående huvudfrågorna. Det skapar en ökad helhetsförståelse för aspekterna som tas upp.³ Den kvantitativa studiemetoden passar bättre vid mätningar angående hur mycket och vanligt något kan vara.⁴

2.2 Val av metod

Jag valde att göra en kvalitativ undersökning med hjälp av intervjuer samt en lärträff som metod för att undersöka frågeställningen i denna studie. Det var även viktigt för mig att de intervjuade fick ett förtroende för mig, att de kunde tala fritt och utföra en

---

³ Johansson & Svedner (2006). s. 42-44

⁴ Eriksson & Didriksson (2008). s. 11

diskussion gällande de olika huvudfrågorna jag ställde.⁵ Via lärträffen fick jag möjlighet att se hur lärarkollegiet diskuterade runt de ämnen och frågor de blivit tilldelade från skolledningen.

2.3 Urval och konfidentialitet

Jag har utfört intervjuer med verksamma lärare samt skolledning i grundskolans tidigare år, skolår 1-6, i Mellansverige.

Enligt Kvale och Torhell är det viktigt att befästa en bra grund för arbetet med hjälp av intervjuer och tidsbegränsningar, som är viktiga aspekter att tänka på.⁶ Jag valde att utföra två gruppintervjuer, en med skolledning och en med lärare, för att få ett bredare intervjumaterial.

Skolledningen benämns med A till C⁷, lärarna benämns med D till H⁸. Alla lärare är behöriga till deras anställning på skolan med olika lång arbetslivserfarenhet, vilket varierade från 4 till 30 år. Intervjupersonerna skyddas enligt anonymitetsprincipen.⁹ Skolan jag valde att undersöka är en kommunal skola som består av en F – 6 del samt en 7 – 9 del. Jag fokuserade på F – 6 delen som består av en rektor, de undervisande lärarna samt övrig personal i skolan. Skolan har flera arbetslag med behöriga lärare till flera ämnen.

2.4 Tillvägagångssätt

Jag valde att utföra kvalitativa gruppintervjuer för att få en aktiv diskussion där deltagarna fick vädra sina tankar och erfarenheter gällande "Vygotkskij – processen", för att sedan kunna diskutera olika möjligheter samt få andras perspektiv. Mitt syfte med dessa två gruppintervjuer var att få tillgång till en djupgående information. Jag ville även ge möjligheten till de intervjuade att öppet diskutera och argumentera fram nya perspektiv. Mitt mål med de kvalitativa intervjuerna var att låta de intervjuade delge mig information utifrån deras personliga erfarenheter och åsikter angående "Vygotkskij-processen" som användes på skolan. En annan aspekt gällande dessa intervjuer var

---

⁵ Johansson & Svedner (2006). s. 43

⁶ Kvale & Torhell (1997).

⁷ Personerna A, B och C sitter i skolledningen på skolan, gruppintervju den 26 november 2009.

⁸ Personerna D, E, F, G och H är lärare på skolan, gruppintervju den 2 december 2009.

⁹ Olsson, H., & Sörensen, S. (2007).

tidsbegränsningen för studien, vilket ledde till att fokus låg på att få åsikter från lärarna i första hand.¹⁰

En nackdel som kan uppstå med denna metod är att deltagarna inte känner att de får uttrycka sig själva till fullo. Deltagarna kan uppleva att andra deltagare får en större roll. Detta kan leda till ett smalare perspektiv. Det finns även en fara för deltagarna om ställningstagandena som diskuteras är känsliga. Därför har deltagarna garanterats anonymitet samt att de band som använts vid inspelningarna skulle förstöras efter intervjubearbetningarna. När dessa kriterier blev uppfyllda fanns det goda möjligheter att skapa bra intervjuer i en trygg miljö.

Några dagar innan intervjuerna genomfördes lämnade jag ut frågeställningarna och samtidigt fick deltagarna reda på att intervjuerna skulle genomföras i grupp. Genom att förbereda deltagarna på detta sätt ökade möjligheten för mer utförliga svar samt att deltagarna var väl förbereda inför kommande gruppdiskussion. Innan varje intervju påbörjades informerades deltagarna om anonymitetsprincipen¹¹ för att säkerställa så informationen nått ut ordentligt och att ingen missat eller inte kände till principen, detsamma gällde syftet med undersökning.

Vid de två intervjutillfällena användes bandspelare och anteckningsblock. Bandspelare användes för att minska risken för att missa något under intervjuerna. Anteckningsblocket användes både under intervjuerna och då banden lyssnades igenom. Detta gav mig möjligheten att fokusera mer på vad de intervjuade hade att säga. Alla deltagare gick med på en inspelning av diskussionen.

Efter intervjuerna sammanställdes materialet då det var färskt i minnet. Via de noggranna anteckningarna och bandinspelningarna kunde en sammanställning genomföras inför analysen.

2.5 Avgränsning

Anledningen till att inriktningen mot skolår F-6 var att jag hade som mål att arbeta inom skolår 1-6 efter avlagt examen. Efter kontakt med skolan beslutades att arbetet skulle genomföras där efter ett godkännande av intervjuerna.

---

¹⁰ Johansson (2006). s. 42-44

¹¹ Olsson, H., & Sörensen, S. (2007)

Jag vill även frambringa en djupare förståelse för hur lärarna arbetar och förstå arbetsområdena som undersökningen omfattar. Enligt Kvale är syftet avgörande för hur många som borde intervjuas medan tidsplanering och resurserna begränsar undersökningen.¹² På grund av studiens storlek har jag valt att begränsa mig till två gruppintervjuer för att kunna bearbeta materialet på ett så korrekt sätt som möjligt, och även för att underlätta för intervjupersonerna så att diskussionen ska bli så uttömmande som möjligt.

2.6 Genomförande och tillvägagångssätt av intervjuer

Innan intervjuerna genomfördes informerades intervjupersonerna om informationen som nämnts ovan i avsnitt "2.4 Tillvägagångssätt" och först efter att godkännande av inspelning gjorts påbörjades intervjuerna. Intervjuerna spelades in med hjälp av en diktafon, som kontrollerades innan för att säkerställa funktionaliteten. Intervjuerna utfördes via en intervjuare, det vill säga mig. Jag började med att ställa frågor angående deras tidigare arbetslivserfarenheter för att de skulle komma igång samt för att jag skulle få en större bredd på arbetsmaterialet. Efter de första frågorna övergick jag till de förberedda intervjufrågorna, som finns i bilaga 1 och 2. De förberedda frågorna ställdes succesivt i diskussionen, först med enklare och sedan mer djupgående frågor för att skapa och följa den röda tråden. Jag styrde den röda tråden genom att ställa nya frågor, då jag märkte att diskussionen gick utanför området och på så sätt hamnade vi på rätt spår igen. Efter intervjuerna transkriberades intervjuerna.

2.7 Material

Frågeställningen byggdes upp utifrån kvalitativa intervjuer, litteratur och forskning. Syftet med gruppintervjuer var att öka validiteten i studien från diskussionerna. Genom att intervjuerna utfördes öppet kunde de därmed öppna upp för djupare diskussioner för att kunna få fram svar utifrån min frågeställning. Den andra av de två gruppintervjuerna var det fler än fyra deltagare, vilket bidrog till att alla inte alltid fick komma till tals på ett tillfredställande sätt och istället nickade instämmande. Under tiden intervjuerna pågick var det viktigt att titta på hur deltagarna agerade vid frågeställningen och diskussionen, för att få med samtligas uppfattning.

---

¹² Kvale & Torhell (1997).

En del av litteraturen innefattar skolverkets rapport från en undersökning då skolinspektörer var på plats i skolan, denna rapport används för att få en bredare beskrivning av skolan.

2.7.1 Bearbetning av materialet

Efter att intervjuerna genomförts lyssnade jag igenom inspelningarna för att sedan skriva ner dessa, för att en analys skulle kunna genomföras. Jag tog bort pauser och utfyllnadsmaterial från den nedskrivna texten då dessa inte berikade något. Därefter valde jag ut det väsentligaste för frågeställningen, som sedan sammanställdes i denna studie. Det sammanställda materialet kategoriserades med hjälp utav intervjufrågorna, vilket resulterade till rubrikerna i kapitel 4.

3 Litteratur- och forsknings-översikt

Här presenteras en litteratursammanställning för att skapa en förförståelse till vem Vygotskij var och varifrån hans teorier kan ha skapats. För att skapa en så objektiv syn som möjligt har både litteratur- samt forsknings-studier använts.

3.1 Lev Vygotskij

Litteraturen som används är till för att beskriva Vygotskijs pedagogiska tankar och idéer som än idag lever vidare inom skolan.

3.1.1 Vygotskijs liv

Lev Vygotskij (1896-1934) föddes i Vitryssland och tillhörde en intellektuell medelklass familj. Hans studier pågick först i hemmet för att senare fortsätta i en privat skola. År 1913 tog han examen och fortsatte sin akademiska karriär vid bland annat Moskvas universitet och Folkuniversitet. Fyra år senare avslutade han studierna och började sitt yrke som lärare i bland annat estetik och filosofi vid en yrkesskola och vid lärarutbildningen undervisade han inom psykologi och logik.¹³ Vygotskij skrev 270 vetenskapliga arbeten och tio böcker, men det var bara "Pedagogisk psykologi" som gavs ut under hans levnads år.¹⁴ Innan Vygotskijs död blev han även professor i allmän pedologi (barnpsykologi), samt i barns handikapp vid Moskvas pedagogiska institut.

Han gick även med i den pedologiska rörelsen i Ryssland under 1920-talet då hans syfte var att bilda en vetenskap om barndom.¹⁵ Rörelsen forskade och lärde sig mera om

---

¹³ Lindqvist & Magnusson (1999). s.9

¹⁴ Ibid. s.11

¹⁵ Ibid. s.67-68

barn i deras utveckling inom lärandet.¹⁶ Den visade hur reformpedagogiska idéer binds samman med socialistiska utopier. Samhällsidealen som man ville uppnå med sammanbindningen var kanske inte helt möjliga att utföra utan mer en dröm för att uppnå den "nya människan". Kombinationen av liberala och marxistiska tankar låg bakom dessa drömmar och med den polytekniska¹⁷ (i denna verksamhet finns det många tekniska områden)¹⁸ utbildningen och arbetsskolans centrala idéer.¹⁹

Först under 1970-talet slog hans tankar igenom i västvärlden.²⁰ Vygotskij utförde även forskning om den pedagogiska psykologin som kombinerades med de pedagogiska miljöerna som barn och ungdomar kunde befinna sig i.²¹

3.1.2 Vygotskijs mål med skolutveckling

Enligt Vygotskij ska inriktningen av de psykologiska studierna ske på människans medvetande istället för att titta på reaktionsmönster samt mentala funktioner som Pavlov syftar till.²² Det är viktigt att göra en uppfostringsprocess och låta eleverna uppfostra sig själva som lärare. Den sociala miljön påverkar individens utveckling, vilket innebär att om miljön och människor runt eleven förändras, gör även eleven det. Förändringar i skolmiljön som en lärare genomför återspeglas på elevernas utveckling.²³ Vygotskij menar att en pedagogik ska gynna den egna verksamheten "man kan bara uppfostra sig själv" och skolans mål är att vara en "handlingens skola", och läraren ska utbilda sig i den psykologiska kunskapen om sociala miljöer för att hjälpa eleverna.²⁴ När läraren organiserar miljön så att eleven påverkas kan det bidra till att en aktiv elev skapas. Läraren samt miljön på skolan är aktiva på så sätt att handling och arbete är två centrala begrepp för Vygotskij, precis som i reformpedagogiken. Vygotskij anser att relationen mellan den sociala miljön och individen är dynamisk, han berättar och tolkar det även som två dynamiska krafter. Vygotskij är kritisk till det biologiska synsättet och

---

¹⁶ *Pedology (children study)*.

¹⁷ Lindqvist & Magnusson (1999). s. 67-68

¹⁸ *Pedology*

¹⁹ Lindqvist & Magnusson (1999). s. 67-68

²⁰ *Ibid.* s. 26

²¹ Partanen (2007). s. 18-19

²² Lindqvist & Magnusson (1999). s. 10

²³ *Ibid.* s. 19-21

²⁴ *Ibid.* s. 72-73

även till beskrivande av den mentala processen gällande reflexer och behaviorism,²⁵ vilket är en inriktning inom psykologin.²⁶

Vygotskij säger även att kunskap måste erövrats och att undervisningens handlingar är förändringen av olika synsätt som skiljer sig från det vardagliga livet. Skolan behöver vara mera öppen mot samhället vi lever i, för att ta del av den sociala kommunikationen som kan skapas. Det vill säga låta eleverna skapa nya erfarenheter och öka deras kunskaper om samhället. Det är viktigt att knyta an nya kunskaper till redan befästa kunskaper för att lära sig något nytt.²⁷ Men för att eleven ska finna det intressant att lära sig den nya kunskapen är det viktigt att gå via elevens intressen och bevara relationen mellan det verkliga livet och skolan. En annan viktig del är att ge eleverna små utmaningar samt nya uppgifter för en bra undervisning. Vygotskij påpekar att det är viktigt att inte påverka elevernas intressen, Han skriver:

... därför kräver grundregeln att hela utbildningssystemet och all undervisning byggs upp med noggrann hänsyn till barnets intressen. ... så är även lärare å ena sidan organisatör och ledare av den sociala uppfostringsmiljön, och å andra sidan en del av denna miljö.²⁸

John Dewey föddes i USA 1859 och var en inflytelsefull teoretiker inom demokrati och utbildning. Han menade att skola är en plats där ett lärande sker för framtiden och där elever bör ha inflytande i sin undervisning. Det är då viktigt att se till vad eleverna är intresserade av och bygga vidare sin pedagogiska undervisning på det. Allt hänger samman enligt Deweys värld.²⁹

Vygotskij påminner en del om Dewey. Båda anser att lek och arbete hör ihop och ser det som naturligt för elever att arbeta aktivt för att förbereda framtiden. Skolan har även en möjlighet att utveckla framtidens samhälle och Vygotskij anser att kunskap är ett viktigt vapen.³⁰ Både Vygotskij och John Dewey (1859-1952) var kritiska till den dåvarande klassiska skolan. För att ta till sig ny kunskap förutsätts ett intresse från

---

²⁵ Ibid. s. 72-73

²⁶ *Behaviorism*

²⁷ Lindqvist & Magnusson (1999). s. 74

²⁸ Ibid. s. 75

²⁹ Carlgren (2011)

³⁰ Ibid. s. 77-79

eleverna och om de redan är intresserade och har roligt ökar viljan till att lära. Däremot skiljer sig Dewey och Vygotskij åt då Vygotskij fokuserar mer på kamp, utmana det traditionella, kunskapen och erfarenheter är ett vapen. Dewey fokuserar mer på harmoni, anpassning och disciplin. Båda två är kritiska till belöning och straff.³¹

Angående Vygotskijs modell, gällande uppfattningar om den mentala processen för reflexer och tänkande följer han en logisk utvecklingsgång, målet var att skapa en teori om medvetenhet. Denna teori tog han med i *"Pedagogisk psykologi"* samt *"Konstens historia"*. Syftet var att finna lagar för individens tänkande omgivning.³²

Den modell som Vygotskij utförde beskriver språkets samverkan mellan individerna med hjälp av sociala erfarenheter. Genom att lära känna andra individer mer anser Vygotskij att det skapas en självmedveten, vilket grundar sig i att människan är kapabel till att planera sitt agerande och föra diskussioner med sig själv. Detta visar att människan är en social individ och som Vygotskij skrev "att stå inför olika handlingsalternativ upplevs ofta som en frihet."³³

När Vygotskij skrev boken *"Tänkande och språket"* var hans syfte att beskriva hur både tänkandet och språket sammanför varandra men det är två skilda saker. Förbindelsen mellan dessa två faktorer sker under elevens utveckling. Vygotskij menar att utan en social kommunikation skapas ingen utveckling av språk eller tänkande. Han tog även upp att det egocentriska språket som är en social kompetens vilket fyller syftet till att organisera elevens tankar och beteende.³⁴

Syftet inom undervisning är något väldigt viktigt att planera tidigt så att eleverna får med sig det grundläggande från läroplanen samt att de får utmaningar inom de områden som läraren har planerat. Detta kan göras via reflektioner som sedan skapar förbindelser och idéer för deras analyser, då eleven får möjligheter att klara olika uppgifter enligt en problembaserad uppläggning vilket han hänvisar till Daltonplan.³⁵ Daltonplanen är en undervisningsmetod som uppkallats efter staden Dalton i USA³⁶

---

³¹ Gunnarson (2008).

³² Lindqvist & Magnusson (1999). s. 130

³³ Ibid. s. 132

³⁴ Ibid. s. 133

³⁵ Ibid. s. 135

³⁶ Dalton Plan

Genom att använda fantasin bidrar man till att öka de kreativa handlingarna och att människan ska kunna existera på ett fungerande sätt.³⁷

För att kunna skapa behövs någon form av lek för att bilda kreativitet, vilket är en tolkning av olika upplevelser som görs till liv, anser Vygotskij.³⁸

Att se barns möjligheter i utvecklingen är en intressant fråga, som Vygotskij uttryckte sig om, för hur undervisningen går till. Med en bra undervisning får eleverna chansen till att utveckla deras kunskaper. Kunskapsutvecklingen sker med hjälp av en kunnig pedagog, som han även uttrycker i en av hans många artiklar: "Det som barnet för tillfället gör med hjälp av en vuxen, kan det imorgon göra på egen hand."³⁹

Undervisningens olika metoder är viktiga för hur eleverna fångar in ämneskunskapen, kunskapsutbytet och även utvecklingen i olika skolämnen. En avgörande roll för hur det fungerar är även elevens roll i kombination till läraren samt tvärtom.⁴⁰

Gunilla Lindqvist tolkar Vygotskijs teori om känslan och förnuft som något som hänger ihop med varandra. Hon pekar ut en produktiv pedagogik, vilket även syns i skolorna under 1900- talets slut.⁴¹

3.1.3 Språket och vägledande samtal

Det är inte bara viktigt för läraren att få prata klart utan även för eleverna så att överenskommelser sker på ett bra sätt och bidrar till att elevens lärande och utveckling stimuleras.⁴² Vygotskij anser även för att ett produktivt lärande måste läraren möta eleverna i deras vardag.⁴³ Lärarens uppgift är att ge eleven det stöd som behövs för att han/hon ska kunna nå de mål som krävs. Läraren behöver vara medveten sin stöttande roll för att stimulera den pedagogiska lärmiljön. Stödet är viktigt för eleverna och läraren bör tänka på hur det går att använda språket mellan sig själv och eleven då det bidrar till hur stödet som ges tas emot och bearbetas. Vygotskij menar även att det är viktigt att lärare försöker få fram elevernas intresse via kommunikation i olika

---

³⁷ Lindqvist & Magnusson (1999). s. 139

³⁸ Vygotskij & Lindsten (2003). s. 9

³⁹ Lindqvist & Magnusson (1999). s. 278

⁴⁰ Bråten & Hollsten (1998). s. 98

⁴¹ Vygotskij & Lindsten (2003). s. 10

⁴² Partanen (2007). s. 64

⁴³ Ibid. s. 65

planerade situationer. För att eleverna ska få känslan av att vara egna individer och lite mer självständiga genom det sociala tänkandet.⁴⁴

Inom Deweys pedagogik finns det två indelningar, den enskilda varelsen och sociala förbindelsen, som medför att progressen sker i förhållande till omvärlden. Vilket syns i uttrycket "learning by doing" som Dewey har medverkat till. Detta leder till möjligheter för läraren att undervisa elever via deras intressen samt aktiviteter.⁴⁵

Språket är ett viktigt verktyg för att kunna kommunicera vilket är nödvändigt för pedagoger. För att språket ska få en tyngd är det sociala viktig för att kunna förstå andras idéer och känslor enligt Dewey. Bakhtin och Vygotskij tar upp det inre tänkandet vilket innebär att upprepning sker men inom andra dialoger. I sin tur skapar detta erfarenheter som utvecklas i samband med diskussioner med andra individer.⁴⁶

Dysthe menar att med hjälp av samhörigheten skapar syfte till den individuella processen och dialogutveckling fungerar tillsammans och då kan man komma fram till en fördelaktig kunskapsinhämtande skicklighet.⁴⁷

Skapandet av en scen för att berätta kan vara vart som helst men denna plats måste vara inspirerande för åhörarna. Mänskliga möten är en del av berättandet då även de får delta i rummet menar Strandberg. Via ett aktivt deltagande och inspiration samt stöd ökar elevernas koncentration och vilja att lära. Men det är viktigt att ge eleverna den tiden de behöver för att det ska kunna fungera och minska de hinder som kan finnas så att de är inom rimliga ramar.⁴⁸ Det är viktigt med ansvar för elever genom att delta och känna sig behövda inom olika delar. Strandberg uttrycker sig om att människan lever i denna värld för att forma om den men även för att förstå den. För att kunna bygga vidare är det viktigt med historien till varför det varit på något sätt för att kunna utvecklas inom olika områden. Det är solidaritet, lärande och en demokratiprocess som pågår och sker. Det innebär även att barn lär av alla sina möten och berättar hur andra barn kan bidra och utveckla lärandet.⁴⁹

---

⁴⁴ Ibid. s. 71-73

⁴⁵ Gunnarson (2008)

⁴⁶ Ibid. s. 5-6

⁴⁷ Dysthe & Nilsson (1996), s. 219

⁴⁸ Nohrstedt (2011)

⁴⁹ Svanström (2014)

3.2 Situationen på den undersökta skolan

Skolans rektor delegerar ansvaret inom olika arbetsområden till ledningsgruppen som i sin tur vidarebefordrade dessa uppgifter till arbetslagen. Skolan är en del av samhället, vilket återspeglas i miljön på skolan. Miljön har en stor betydelse för hur elevernas studiegång kommer att fortskrida. Den undersökta skolan behövde bland annat arbeta mera med:

- Öka elevernas inflyttande över det egna lärandet.
- Skolans gemensamma rutiner och former ska förbättras genom utvärderingar för elevers kunskapsutveckling inom samtliga ämnen.

Elevansvar är något som lärarna anser vara svårt inom de olika arbetsområdena. Samtidigt anser lärarna att elevansvar är viktigt i ett större sammanhang. Reflektionstillfällen behöver utvecklas för att eleverna ska få möjlighet att se sin egen utveckling och därav få ökat elevansvar.

För en djupare beskrivning av situationen på skolan används skolverkets utbildningsinspektion, från att skolinspektörer var på plats. Eleverna, som skolinspektörerna träffade, visade att de fått möjlighet att utveckla sina gränser inom den tidigare skolformen. Eleverna kunde trots detta inte referera till de olika kunskapsmålen. Förutom kunskapsmålen innefattades det även en utvidgning av elevernas kunskaper genom diskussioner och utvärderingar. Eleverna har haft möjligheten att under klassråd och elevråd bidra till beslut då även rektorn befinner sig på plats under elevrådet. Utvecklingen hos eleverna följs upp med "jag kan"-häften, detta görs inte inom alla ämnen då det anses vara svårt för eleverna att precisera vad hon eller han tror sig kunna.⁵⁰

3.3 Utvecklingszonen

Eleverna ska utveckla sitt lärande och tänkande bland annat via hinder. Att lära sig via hinder är något som de behöver lära sig att ta sig igenom, exempelvis att de inte har lärt sig att stava eller multiplikationstabellen helt ännu.⁵¹ Elevernas möjligheter är viktigt att se och även hur undervisningen kan ske för att eleverna ska få utmanas inom deras kunskapsprocesser. Vygotskijs teori om relationen mellan progress och undervisning inriktar

---

⁵⁰ Skolverket (2006)

⁵¹ Lindqvist & Magnusson (1999) s. 278

sig på att undervisningen ska äga rum i relation till elevernas utvecklingsprocess så att det inte sätts hinder som är för svåra att klara av. Stöd från omgivningen är viktigt då eleverna samverkar med varandra. Elevernas kunskap och förmågor är grunden för hur läraren ska fortskrida undervisningen.⁵²

För att den ultimata inlärningsmiljön ska kunna existera är det oerhört viktigt att lärare, elever och miljö visar på en inlärningsaktivitet. Vygotskij anser att samverkan mellan den sociala miljön och eleverna är en effektiv strid mellan två oerhört starka krafter. Här blir lärarens uppgift att arrangera läromiljöerna.⁵³

3.4 Forskning

Den svenska läroplanen uppmanar användandet av en pedagogik utifrån Vygotskijs idéer.⁵⁴ Det är inte bara vuxna individer som kan utveckla lärandet utan även barn om de är kvalificerade inom den uppgift som står i fokus för tillfället.⁵⁵

Progressen för språk, tänkandet och lärandet är en del som pågår inom den sociala dialogen vilket bidrar till att de delaktiga bidrar med en social roll. Elevernas utveckling påbörjas via det material och miljö som finns runt omkring i samhället. Språkets utveckling växer till sig inom lek och dialoger.⁵⁶

Inom Emilia filosofin är relationer, omgivning och värdefrågor viktiga delar. Ömsesidighet i samarbete med andra individer är en stor och viktig del inom skapandet av identitet och insikt gällande omvärlden, därför är åhörandet viktigare än att yttra sig för pedagogen. Ett arbete med fokus på elevers funderingar och tankar runt det material som står i fokus för tillfället förordar Reggio Emilia. Via detta arbetssätt anser Reggio Emilia att barnens självkänsla växer till sig.⁵⁷

Pedagogerna skapar utvecklingstro via en inspirerande miljö med hjälp av bilder, böcker, teknisk anordning för att utmana eleverna. Därför blir lokalen väldigt viktig för att lärandet ska kunna ske. Inom Reggio Emilia finns det en tredje lärare vilket är lokalerna. Skollocalerna visar på hur samhället fungerar och har för syn på skolan. Det är viktigt att tänka på hur miljön kan bli en inspirerande miljö för utveckling och

---

⁵² Ibid. s. 73.

⁵³ Dysthe & Nilsson (2003) s. 79

⁵⁴ SOU 1992:94

⁵⁵ Vygotskij (2001)

⁵⁶ Fransson & Liljehammar (2008)

⁵⁷ Pramling Samuelsson & Asplund Carlsson(2003)

inläring. Strandberg menar att designen och strukturen framhäver tre olika rum: pedagogernas skildring, samarbete och elevens centrala konversation. Det första rummet är då lärarens berättelser är huvudpunkten, det andra är samarbete viktigt och det sista rummet är för elevens inre samtal. Det tredje rummet är i behov av en tyst och reflekterande miljö där eleverna kan utveckla sina befästa kunskaper och föra dem vidare till sig själv.⁵⁸

Gunilla Lindqvist tar upp att Vygotskij skapade ett synsätt där kunskapsprocessen uttrycker sig som en informationsförmedling. Det är då individen bildar olika tecken eller verktyg för att tyda och skapa den egna föreställningsvärlden.⁵⁹

Det som Lindqvist även tar upp är att Vygotskijs tankar och idéer är väldigt relevanta i dagens samhälle gällande den pedagogiska verksamheten. En anledning till att Vygotskijs tankar och idéer anlönt till väst världen kan bero på forskare som sökt efter nyare tillämpningar, vilket blev Vygotskijs teorier som då stämde överens med de krav som lades fram.⁶⁰ Det finns tre faser för inlärningsforskningen vilket är att inläringen integrerar med de erfarenheter som skolan inte bidragit till, inläringen med utgångspunkt från elevens miljö att utveckla sig, inläringen om elever och miljön i en interaktion med varandra. Skolans verksamhet har här en viktig del i hur miljön ser ut för elever för att de ska kunna känna sig meningsfulla inom sitt lärande. För en grund inom det vetenskapliga tänkandet är det viktigt med att en grund inom reflexion över erfarenheter de införskaffat sig inom olika ämnen.⁶¹

Kunskap är ett verktyg med en konstant utveckling. För att det ska fungera utifrån den bästa utgångspunkten bör eleverna ha ett historiskt perspektiv samt sammanhanget till kursplanen inom samtliga ämnen. Det bör då vara en del inom verksamheten att beskriva samt diskutera detta för en ökad förståelse då elevernas kreativitet även kan få ta fäste här.⁶²

3.5 Sammanfattning

Vygotskij, född i Vitryssland 1896, arbetade som lärare bland annat inom filosofi och pedagogisk psykologi. Han blev även författare och professor. Under 1920-talet blev han

---

⁵⁸ Nohrstedt (2011)

⁵⁹ Vygotskij (2001) s. 7

⁶⁰ Ibid. s. 16

⁶¹ SOU 1992:94. s. 47

⁶² Ibid. s. 34-35

även medveten om hur reform pedagogiska idéer binds samman med socialistiska utopier för att nå idealen i samhället, vilket kombinerades av liberala och marxistiska tankar med den polytekniska utbildningen och arbetsskolans centrala idéer. Lärare bör inrikta de psykosocial utbildningen för hur medvetna eleverna är inom sammanhanget. Att låta eleverna själv uppfostra sig för att miljön ska få en chans att påverka individerna. Enligt Vygotskij ska skolan vara en "handlingens skola" och utföra den pedagogiska verksamheten så att det gynnar den egna verksamheten. Han anser även att kunskap ska erövrats och skolan ska vara välkomnande mot samhället. Att fånga upp elevers kunskapsinläring via intressen samt bibehålla relationerna som finns mellan det verkliga livet och skolan. Dewey instämmer i Vygotskijs syn angående att lek och lärande är sammanknutna och naturligt sätt att arbeta på inför framtiden. De skiljer sig då Dewey istället för fokusering på kampen inriktar sig på harmoni, anpassning och disciplin. De är båda två kritiska mot belöning och straff. Utan social kommunikation uppstår inga framsteg inom språk och tänkande. För att eleverna ska få med sig det som läroplanen tar upp är planering och syfte något som måste göras i tid. De olika undervisningsmetoderna är viktiga för elevernas kunskapsinläring samt utveckling. Gunilla Lindqvist tolkar Vygotskijs teori att känsla och förnuft hör samman vilket syns under 1900-talets slut inom skolan.

Gällande språk och vägledande samtal måste läraren bemöta elever i deras vardag, samt ge det stöd som behövs. Detta för att hjälpa eleverna till det självständiga tänkandet. "learning by doing" visar på att människor och sociala förbindelser medverkar till en progress vilket sker i förhållande till omvärlden.

Skolan idag är en del av samhället vilket har sin betydelse gällande elevers studiegång kommer att fortsätta. Reflektionstillfällen bör utvecklas för att eleverna ska få se sin egen utveckling samt öka elevansvaret. Det är viktigt att undervisning sker i relation till elevers utvecklingsprocess. För att en ultimata inlärningsmiljö ska finnas är aktiviteten hos pedagoger, elever samt miljö viktig.

Barnets självmedvetande ökar då fokuset ligger hos elevers funderingar och tankar runt arbetsmaterialet förespråkar Reggio Emilia.

Att skapa olika rum för inläring kan leda till att rummen får en inspirerande miljö för elevers utveckling och inläring. Det bör vara en del inom verksamheten som omfattar att relatera och resonera det historiska perspektivet samt samhörigheten till kursplanen inom alla ämnen.

4 Resultat

I detta kapitel redovisas gruppintervjuerna med personalen på skolan. Intervjuerna har kategoriserats utifrån intervjufrågorna med underrubriker för att få en tydlig struktur. Ut över dessa finns även en avsnitt från en av läroträffarna.

Personerna som intervjuades har arbetat inom sitt yrke en lång tid och skapat sig erfarenheter både som lärare samt som aktiva inom lärarförbundet, med ett intresse för bland annat skolutvecklingsfrågor och skolpolitik. Personerna arbetar på en F-9 skola i Mellansverige. Boken *"Vygotiskij i praktiken"* nämns även eftersom att det är den som personerna har utgått ifrån och refererar till.

4.1 Intervjubearbetning 1

I denna intervju har tre personer deltagit i en gruppintervju. De fick information om vad som gäller vid anonymitetsprincipen⁶³ och benämns därför med namnen A, B och C.

4.1.1 Arbetets fungerande innan påbörjad process

Innan denna process påbörjades arbetade lärarna redan i arbetslag. Enligt A, B och C har denna organisation inte förändrats särskilt mycket. B nämner att det är viktigt att ha med sig sin kompetens, eftersom det är något som boken *"Vygotiskij i praktiken"* behandlar.

---

⁶³ Olsson, H., & Sörensen, S. (2007)

4.1.2 Processens uppkomst med Vygotskij i skolan

A berättade att det väcktes många nya tankar och tankeprocessen sattes igång när arbetet påbörjades med Vygotskij. A angav ett exempel, "hur man lär sig på bästa möjliga sätt". B fortsatte att ge exempel på hur barn kan lära sig. B berättar även om sina tankar på hur den auktoritära rollen ser ut och konstaterade att lärare har en stor och viktig roll. Det är viktigt att ge eleverna möjlighet till diskussioner och utbyte av idéer med varandra.

4.1.3 Varför valdes Vygotskijs pedagogik?

A, B och C genomgick en processledarutbildning vilket senare ledde till att Leif Strandberg bjöds in till kommun av skolutvecklingsprojektet för att föreläsa och berätta om boken "Vygotskij i praktiken". A, B och C samtyckte att elevdelaktigheten var för låg och behövde förbättras via planering och utformning av skolaktiviteter och så vidare. Det var en av anledningarna till varför Vygotskijpedagogiken valdes. Det fanns även fler anledningar som gjorde att hans pedagogik blev vald på skolan, bland annat att A, B och C kände att pedagogiken passade skolan bäst och därmed skulle fungera i verkligheten.

4.1.4 Arbetets start

Personerna A, B och C påbörjade processledarutbildningen som pågick under ett år. Detta ledde senare till att Leif Strandberg bjöds in till kommunen av skolutvecklingsprojektet för att föreläsa och berätta om sin bok "Vygotskij i praktiken". C berättade att innan föreläsningen var det väldigt svårt att förstå vad Strandberg menade med sin bok. Genom föreläsning blev hans bok mycket lättare att förstå. A fortsatte sedan berätta att Strandberg fördjupades deras intresse via hans förklaring om Vygotskijs tankar, projektet blev därmed Vygotskij genom Strandberg. Processledarutbildningen gav möjligheter för bearbetning av viktiga kunskapsfrågor, vilket även innebar att de kunde sprida en ökad samsyn inom skolpersonalen. Därför ansåg A att förbättringspotential fanns för att öka samsynen och på så sätt skapa en bättre skola. Det var vid planeringen inför processledarutbildningen som A, B och C insåg att de ville förbättra skolan. För att förbättra skolan använde de sig av den rapport om skolan som skolverket tagit fram. Genom att ta till sig rapporten fick de fram ett underlag att arbeta vidare med i skolan.

Det skulle skapas en omorganisation av klasserna då vikten av diskussioner växte fram så att eleverna sitter i grupper om fyra istället för två och två. gruppindelning

gjorde det lättare att utbyta kunskaper med varandra och någon "fiffig kompis" ska finnas. Tankarna om ommöblering har även funnits för att det ska passa alla eleverna så att de lär sig på bästa möjliga sätt. Mycket av inläringen har med omgivningen att göra, eftersom att den spelar en stor och viktig roll.

4.1.5 Förberedelser och process

Under skolutvecklingsprojektet intervjuades några lärare av A, B och C. Det som framkom i samband med dessa var att det fanns saker att åtgärda. Åtgärderna som behövde göras berodde på att det fanns olika nivåer av kunskapssyn hos de olika pedagogerna på skolan.

Under processledarutbildningen som A, B och C blev tvungna att genomföra i skolverkets regi insåg de att Vygotskijs tankar och idéer fortfarande finns i dagens läroplaner. Därefter var det inte svårt att lyfta fram Vygotskijs tankar och idéer som ansågs kunna passa denna skola, gällande förändringsarbete av kunskapsmålen samt förståelsen av dessa. Eftersom processledningen handlade om kunskap och bedömning, berättade B att de fick med sig kunskaper för att lyfta fram en pedagogisk bild av kunskapssynen för att underlätta bedömningsarbetet.

Innan omorganisationen kunde påbörjas behövdes en gemensam bild skapas av vad det är för skola de ska bygga. A berättade att de vill få en bättre gemenskap så att alla parter blir involverade och inte som tidigare där fritidspersonalen inte kunde vara med och bidra med sina tankar och idéer. Eftersom att de tar hand om eleverna när konferenser och möten sker och så vidare. Det blev inga naturliga träffmöjligheter för fritidspersonalen då tiderna inte passade berättade C.

Lärarna på skolan fick ett exemplar av boken "*Vygotskij och praktiken*", vilket de skulle ha läst till den första av läroträffarna i arbetet med omorganisationen. I samband med läroträffarna genomfördes även lärande samtal, utifrån det A, B och C hade tänkt igenom och planerat till dessa tillfällen. Efter varje läroträff har B och C sammanställt det viktigaste och förmedlat ut det som nästa träff ska komma att handla om, för att lärarna skulle få en sammanfattning på det som diskuterats och kunna förbereda sig inför nästa träff.

4.1.6 Påbörjan av arbetet

Inför läroträffarna har A, B och C tittat på planeringen och sett vad som ska utvärderas och vad nästkommande steg är i förbättringsprocessen. Innan nästa steg skulle tas var

det viktigt att de resterande i lärarkollegiet var redo och att underlaget var väl bearbetat. Därefter sammanfattade och planerade A, B och C vidare med vad som ska hända nästa gång.

A, B och C försökte även träffa varandra innan varje ny läroträffa för att knyta ihop och se vart de skulle styra projektet. För att på så sätt jämföra projektet med den fastlagda grundplanen med målen. Detta gjordes för att påminna om målen och se hur långt de hade kommit på vägen. Målen som skrevs under processledarutbildningen var de mål som sedan kom att används i arbetet med skolan berättade B.

4.1.7 Negativa aspekter

Sammanställningarna som gjordes till lärarna efter mötena som A, B och C haft har inte fullföljts till 100 procent vilket var deras intention från början. Men B nämnde att de inte lyckats till 100 procent med arbetet då lärarna berättade att de önskar ett mer blockarbete än löpande arbete allt eftersom. Vilket beror på att det var långt emellan de olika delmomenten samt lärarträffarna. C berättar att om de haft pauser mellan delmomenten istället för varje träff hade det eventuellt gett en annan entusiasm inom projektet, då mer tid för utvecklingssamtal till exempel hade varit bra.

A berättar att under tidens gång har det funnits saker som ansetts vara viktigare än skolutvecklingsprojektet, därför har det åsidosatts vilket ledde till en tidsfördröjning. Under denna process har det även tagits in andra projekt vilket har fördröjt projektet ytterligare och försvårat arbetet för personalen. Vårterminen 2009 valde de att ta ett uppehåll från processen och arbeta med matte-, svenska-, idrott/hälsa-grupper istället. Under höstterminen 2009 påbörjade de processen igen med kunskaps och bedömningsfrågor. Det var tänkt som ett tvåårs projekt men tanken var att de skulle uppnå de mål som satts. Det tog längre tid än planerat men det viktigaste var att de nådde de mål som satts, vilket de lärde sig under deras processledarutbildning.

4.1.8 Positiva aspekter

Eftersom att Strandberg via Vygotskij tar upp det kollektiva minnet gör även A, B och C det genom att föra loggbok för att lättare kunna återvända till tankarna. Detta för att kunna diskutera vad det var som tagits upp tidigare och för att sedan upptäcka att "det här kommer jag ihåg", som en reflektion av vad som togs upp under förra läroträffaren.

A och B anser att de känner de resterade lärarna bättre och diskussionerna har bidragit till att alla får uttrycka sina tankar. Den stora vinsten enligt B är att de har lärt

känna nästan alla som jobbar på skolan. A, B och C instämmer i att de kompletterar varandra väldigt bra, vilket märks på skolan eftersom att det inte funnits några konflikter eller liknande. Det har rullat på väldigt bra som B uttryckte sig om. Trots de kvällsschemalagda läroträffarna har alla inte kunnat delta. Även om inte alla kunnat delta har den ökade samsynen märkts på skolan enligt A. Det gäller även den formativa bedömningen.

A, B och C instämmer i varandra att alla har haft lika stor del i processen och ingen annan har berättat för dem hur förbättringsprojektet ska genomföras. A tar upp att de har haft lika stor del i arbetet för att kunna utföra arbetsgången på bästa möjliga sätt, då ingen förklaring för rektorn har krävts. B och C berättar att vid andra processer har rektorn haft en annan syn och mål för hur processen ska fortgå. Därför är deras styrka att de har arbetat tillsammans. Det är ingen ledningsgrupp som säger att detta ska genomföras eller ger synpunkter på när saker och ting ska ske.

De har varit väldigt noga med att hålla strukturen genom projektets gång, till exempel om de har sagt att det är 45 minuters samtal så gäller det berättar B. Den information som skickats ut är den som gäller och de förväntade sig att de andra lärarna har genomfört deras tilldelade uppgifter.

De instämmer i varandra att de inte hört något negativt angående denna process, men de insåg att det var väldigt svårt att förstå vad boken, "*Vygotskij genom Strandberg*", handlade om innan föreläsningen med Strandberg.

4.1.9 Arbetet idag utifrån processen

A berättar att de befinner sig i slutet av denna process och ska knyta ihop säcken med en förhoppning om att lärarna fått med sig huvudsyftet med projektet. De andra lärarna har fått i uppdrag att läsa färdigt boken och att tänka igenom vad som är typiska Vygotskij uttryck, då några är fiffig kompis, lärande rum. A, B och C lade grunden för denna process genom en bedömnings fas i en Vygotskij inspirerad skola, vars syfte var planera i process grupperna inför lärarträffarna med temat bedömning.

Gällande formativ bedömning ser kollegorna att det går att se elever på olika sätt vilket innebär att det inte bara är via prov som räknas utan även andra tillfällen och se möjligheter. Det är viktigt att våga stå för sina åsikter i lärgrupperna och känna tillit och trygghet för varandra. A berättar att detta har bidragit till att man vågar öppna sig mer utanför lärgrupperna. Innan projektet sattes igång fanns en moral om att desto äldre

man var och arbetat med eleverna på skolan desto större tales rätt hade man, vilket A reflekterade över innan och vill ändra på inför framtiden. A tror och hoppas på att utvecklingsarbetet ska bli framgångsrikt och att det sker genom behoven på skolan men med en bakåtliggande grund, då förändringar sker på skolan inom detta projekt. C fortsätter berätta att de andra lärarna är på väg åt rätt håll men självklart på sina egna sätt. Det är desto viktigare med reflektionstid och eftertanke.

4.2 Läroträff - Vygotskij genom Strandberg

Mellan de två intervjuerna skedde ytterligare en läroträff där jag fick möjlighet att delta. Under denna träff berättade och gestaltade lärarna vad de har fått med sig från Vygotskij perioden, samt vad vilka förväntningar de bidragit med.

4.2.1 Kunskapsutveckling - lärande samtal

Under mötet togs frågor upp angående projektet Vygotskij genom Strandberg. Ett sådant exempel var "fiffig kompis" och vart gränserna går samt vem som får vara det. Lärarna konstaterade även att fiffig kompis är positivt i smågrupper, likaså det tänkandet som finns i dessa grupper.

Vad är egentligen fusk och hur definieras det? Denna fråga ställdes i samband med fiffig kompis då han eller hon kan hjälpa till eller att fuska. Vilka situationer som denna kan hjälpa till, så att det passar och vilka tillfällen fungerar mindre bra var något som de även tog upp men som de inte fick något enigt svar på.

En av lärarna nämnde att det viktigaste är rummet för lärandet. Det ska vara ett givande rum med positiv energi och materialet ska vara på elevernas nivå. Rummen är mer naturliga på fritids och där används olika skåp för olika ämnen, vilket kan bidra till att ett ökat förtroende skapas.

En annan lärare berättar att Strandbergs föreläsning bidrog med av att öppna upp förståelsen mer och alla på skolan har mer gemenskap eftersom alla parter är berörda av detta arbete. Lärarna berättade även att det är positivt då eleverna hjälps åt och att eleverna får känslan att de är i skolan för att lära sig olika saker.

4.3 Intervjubearbetning 2

I denna intervju har fem personer deltagit i en gruppintervju. De fick även information om vad som gäller vid anonymitetsprincipen och de benämns därmed vid namnen D, E, F, G och H.

4.3.1 Påbörjan av arbetet

D var inte med i början av denna process och missade föreläsningen med Strandberg men har fått höra mycket positivt. E berättar att de tilldelats röda reflektionsböcker för den egna dokumentationen med funderingar och så vidare. Tanken var bra och det fungerade bra till att börja med men tyvärr gled de allt mer ifrån skrivandet i boken.

4.3.2 Arbetets gång

Under läroträffarna har de använt sig av lärande samtal då de turas om i grupper att diskutera för att alla ska få uttrycka sig. Det ges inga kommentarer förrän talaren pratat till punkt. Ordförande och sekreterare finns i varje grupp. De skall läst ett kapitel till träffen och nu diskuterar de vad som varit positivt och negativt, om det finns frågor eller funderingar och så vidare som var och en får chansen att lyfta fram.

4.3.3 Förändringar inom arbetsmetoder

Arbetsmässigt är det inte någon stor förändring, förutom exempelvis "fiffig kompis" och lärorum nämnde D. Han fortsätter med att de ska se denna process som de genomgått som en början av något som skall fortgå. E fortsätter berätta att några har ändrat i deras klassrumsundervisning och tilldelat elever roller, det vill säga fiffig kompis. Vilket har att göra med att eleverna ska våga tala mer i klassen.

4.3.4 Arbetet idag utifrån Vygotskijs pedagogik

För tillfället har de haft en paus innan avslutet av projektet vilket kom oväntat. Träffarna var mer regelbundna i början jämfört med i slutet. Det är väldigt segt att komma igång igen på den sista träffen då den borde varit vid ett tidigare tillfälle då de fortfarande befann sig i de gamla arbetslagen berättar E. F tillägger att avslutet troligen skulle varit tidigare men tyvärr blivit uppskjutet.

D nämner att det finns önskemål om ökad rumsindelning jämfört med idag i klassrummen. Fritids och förskoleklasserna har bra rumsindelningar och kan ta tillvara på platserna i huset som eleverna får tillgå. H nämner att man får utmana sig själv och

försöka ska flera rum i ett och eleverna kan komma till läraren och få hjälp istället för att läraren ska gå till eleven och hjälpa. Ibland tror H att det är bra att tänka i flera olika infallsvinklar så att man kan förändra sitt nuvarande tänkande.

4.3.5 Positiva aspekter

F anser att Vygotskij i sig är revolutionerande med hans tankar, och i F:s lärogrupp har de pratat om "fiffig kompis". Det som de kommit fram till är att båda parter lär sig av att ha en fiffig kompis i klassen. Det vill säga att den "fiffiga kompis" lär sig samtidigt som han eller hon lär ut till sin kompis.

D berättar att trots den negativa starten har det varit en inspirerande och positiv process. Vissa saker kommer de troligen att minnas och andra inte likaså gäller att få med sig detta till undervisningen. G berättade att det varit mycket praktiskt och inte enbart teoretiskt arbete, vilket innebär att det blir lättare att få in det i deras undervisningsmetoder.

4.3.6 Negativa aspekter

Det fanns idéer och en vilja för förändringar till det bättre men tyvärr har det inte gått igenom då högre arbetande personal har sagt att idéerna inte går att genomföra. Till exempel i en klass som med en jobbig situation har en lärare önskat att förändra till det bättre men inte fått genomföra förändringen.

H fortsätter berätta att boken var jobbig att läsa utan några förgrunder om vad den handlade om och vad det ska leda till så när de fick boken i handen och skulle läsa så tänkte de flesta "herregud, vad är detta? Vad ska detta bli?" Det var först vid läroträffarna som det började lossna berättar G och de började förstå. De diskuterade men det var först då Strandberg föreläste som de verkligen förstod vad boken handlade om. F berättar att det var som om det var två individer som var författaren och föreläsaren. G nämnde sedan att de skulle lyssnat på Strandberg innan de påbörjat läsningen av boken för att förenkla och förstå den bättre istället för att ställa sig frågor som "vad är det här? Vad ska det här bli för något?"

Inom denna intervjugrupp ansåg alla att det kändes som ett abrupt slut och de funderade om de skulle fortsätta sina processer på egen hand. E säger att de borde fokuserat mera på Vygotskij än bedömningarna för det känns inte avslutat, men det är bättre att fokusera på ett projekt istället för flera samtidigt som de har gjort. F fortsätter därefter med att de borde suttit i de nya arbetslagen och diskuterat istället för de gamla

och tänka i "VI" form då de inte gamla arbetslagen inte skulle bevaras utan istället splittrats till nya konstellationer.

4.4 Sammanfattning

Elevdelaktigheten vid olika läraktiviteter var låg på skolan vilket resulterade till förbättringsprocessen via en utformning av läraktiviteter samt planering. Samsynen ökades på skolan när arbetet med kunskapsfrågor skedde. Underlaget för förbättringsarbetet var genom skolverkets rapport. Omorganisation skapades med huvudsyfte att inlärningsmiljön ska passa eleverna.

Innan något nytt skulle införas var tryggheten viktig samtidigt som gemenskapen ökade så alla känner sig involverade.

I början av processen var deras mål att förbättra elevdelaktigheten via planering och utformning av aktiviteter som grundade sig i deras processledarutbildning som Leif Strandberg bjöds in till, för att ge en föreläsning om hans bok *"Vygotskij genom Strandberg"*. Vilket utfördes en bit in på processen på skolan. Detta bidrog till en väldigt trög start för de involverade pedagogerna då de inte förstod fullt ut vad projektet handlade om.

Att låta elever diskutera och byta idéer med varandra är viktigt för att en utveckling ska ske, då är "fiffig kompis" en metod att använda sig av då omorganisationer har skapats i klasserna för att öka diskussioner och ett kunskapsutbyte med varandra samt att så många som möjligt ska få lära sig så bra som möjligt.

Processledarutbildningen tog upp kunskap och bedömning vilket bidrog till att de sedan kunde de lyfta fram kunskaper om en pedagogisk bild av kunskapssynen för att göra bedömningsarbetet lättare. Processledarutbildningen gav möjlighet för kunskapsfrågor vilket innebar att de kunde sprida en ökad samsyn inom skolpersonalen vilket även skapade en ökad trygghet och tillit för varandra då de vågar öppna sig mer för varandra utanför lärgrupperna. De började föra en loggbok för det kollektiva minnet, då det underlättar återkopplingarna till tankar och idéer vid diskussioner.

Den formativa bedömningen såg kollegorna att det finns flera sätt att bedöma eleverna på, vilket innebär andra tillfällen än bara via prov.

Lärande rummet är viktigast då det är givande för inläringen och det är positivt med ny energi och material. De lärande rummen ska hamna på elevernas nivå. Detta blir lättare på fritids då de olika ämnena får olika skåp och skapar ett ökat förtroende. Det är här som eleverna inser att de är i skolan för att lära sig saker.

Arbetsmässigt har ingen större förändring ägt rum förutom fiffig kompis och lärorum. Det finns de pedagoger som har ändrat i sina klassrumsundervisningar och gett eleverna fler roller för att låta dem våga tala mer i klassrummet.

Lärarkollegiet har önskemål om rumsindelningar jämfört med idag i klassrummen. Fritids och förskoleklasserna har en bra rumsindelning vilket leder till att de kan ta tillvara på de olika platserna i huset som eleverna får tillgå. Det är viktigt att våga utmana sig själv att skapa flera rum i ett och eleverna kan komma till läraren och få hjälp. Här är det även viktigt att tänka i flera olika infallsvinklar så att det nuvarande tänkandet får en möjlighet att förändras.

Projektet lyckades inte till 100% gällande tidsaspekten då personalen önskade ett mera blockarbete istället för ett löpande arbete allt eftersom då det var långt mellan delmoment och träffarna. Trots medvetenheten angående detta ansågs det finnas viktigare saker att fokusera på samt projekt vilket bidragit till att det försvårat arbetet för personalen.

A, B och C planerade och sammanställde de lärande samtalen för att ge feedback till de resterande. Projektets mål har inte fullföljts och de pauser som skapades mellan träffarna hade kunnat ligga mellan delmomenten istället. Via diskussionerna och med rektorns delaktighet, har en ökad förståelse samt trygghet skapats inom projektet och på skolan. Slutet av projektet kom plötsligt via oregelbundenheten samt ett nyskapande av lär grupper under processens gång, vilket skapade nya omständigheter.

5 Intervjuanalys

För att kunna genomföra en grundlig diskussion behöver först intervjuerna analyseras vilket kommer göras i följande del avsnitt.

5.1 Analys

Då elevdelaktigheten var dålig på skolan, ledde till denna processledarutbildning som i sin tur medförde en förbättringsprocess med hjälp av planering och läraktiviteter.

Under processledarutbildning som A, B och C genomgick skapades de förutsättningar som bidrog till att Vygotskijs teorier valdes för att försöka att förbättra skolan de tre jobbar på. Vygotskijs tankar finns bakom dagens läroplan vilket gjorde valet lättare. Processledarutbildningen handlade om att förbättra skolan genom kunskap och bedömning av eleverna.

För att kunna förbättra skolan krävdes först förändring av hur de olika pedagogerna på skolan såg på kunskap. A, B och C började med de pedagogiska bilderna av kunskapssyn och den gemensamma tryggheten. På detta sätt ska alla få en gemenskap bild av vad det är för skola som ska bildas. De utförde även en planering som skolan senare skulle genomgå.

Leif Strandberg bjöds in till kommunen för att föreläsa om hans bok "Vygotskij i praktiken". En viktig del som de fått med sig är att tid för reflektion är väldigt viktigt och likaså diskussionsmöjligheter. Deras lärarkollegor var dock skeptiska över vad de ska genomgå samt hur de skulle gå tillväga eftersom att de fick en svårläst bok att arbeta sig igenom innan föreläsningen och lärogrupperna sattes igång.

Det fanns förbättringspotential för att öka samsynen för en tryggare skola för eleverna så kunskapsmiljön ökas. Syftet med den ökade samsynen är att man ska kunna

lita på de olika professionerna bland arbetskollegorna, då fler möjligheter inom skolan skapas. De blir tryggare i varandra vilket skapar tryggare arbetsmiljö och får lättare att diskutera för att få ett utbyte av tankar och idéer som i sin tur leder till ett bättre kunskapsutbyte. Detta för att det ska passa elevernas inlärningsmiljö som bäst. Nya funderingar om hur elever lär sig på bästa möjliga sätt påbörjades och de började också tänka över deras autoritära roll, hur den ser ut i de olika situationerna. Detta bidrog till en förståelse för hur viktig roll lärarna har för att ge eleverna den bästa miljö för att studera i. D, E och F var medvetna om A, B och C:s goda intentioner som inte lyckades i alla avseenden exempelvis tidsplaneringen. Trots tidsplaneringen och andra motgångar har lärarna fått med det mesta, bland annat "fiffig kompis" som syns på deras sätt att tänka och agera på. Via den formativa bedömningsarbetet såg lärarna att det finns andra sätt än bara via prov för bedömning av kunskap.

Att våga utmana och utveckla sig själv är viktigt då miljön samtidigt förändras. Det är då den kreativa pedagogen kan visa sig. Det är viktigt att ta tillvara på material och utnyttja de möjligheter som finns. Att använda olika rum för rumsindelningar är något som personalen önskar få utföra, då är det viktigt att all personal förstår varför och att våga förändra något. Det är en del av att tänka i olika och flera infallsvinklar. Några lärare har påbörjat detta men med tanke på att det inte finns tillräckligt med utrymme för detta är det svårt i vissa fall.

De flesta anser att det varit en inspirerande period som bidragit med tankar och idéer som man kanske inte skulle tänkt på och framför allt bidragit till en ökad samsyn och gemenskap. Detta leder till en bättre undervisningsmiljö som lärarna känner sig tryggare bland sina arbetskollegor. Det är även viktigt att eleverna känner samma sak och även en vilja att lära sig nya saker. Då är lärande rummet ett bra exempel på hur lärandet kan bli något positivt. Det viktiga här är att materialet i rummet inte är för svårt och att de ska känna en viss utmaning som de kan klara av med eller utan hjälp. Denna process har tagit dem till insikten om att det finns mycket mer att lära och att den bara har börjat då de fått med sig mycket praktiska tips för bland annat undervisning. Arbetsmässigt har några pedagoger ändrat i klassrumsundervisningen som exempelvis "fiffig kompis" och att eleverna har fått olika roller vilket bidragit till en utveckling som skapar en ökad gemenskap.

Processledarutbildningen erbjöd kunskapsfrågor på ett sådant sätt så att de kunde förmedla en ökad samsyn inom skolpersonalen vilket ökade tryggheten och tilliten för varandra då ökad öppenhet skapades på skolan.

Projektet lyckades inte till helt gällande tidsaspekten då personalen önskade ett blockarbete istället för ett löpande arbete då det var långt mellan delmoment och träffarna. Trots medvetenheten angående detta ansåg det finnas viktigare saker att fokusera på vilket bidragit till att arbetet försvårats för personalen.

A, B och C planerade och sammanställde de lärande samtalen för att ge feedback till de resterande. Projektets mål har inte fullföljts och de pauser som skapades mellan träffarna hade kunnat ligga mellan delmomenten istället. Via diskussionerna och med rektorns delaktighet, har en ökad förståelse samt trygghet skapats inom projektet och på skolan. Slutet av projektet kom plötsligt via oregelbundenheten samt ett nyskapande av lär grupper under processens gång, vilket skapade nya omständigheter.

6 Analys och diskussion

Syftet med den här studien var att undersöka hur implementeringen av Vygotskijs metoder har fungerat och se vad lärarkollegiet har fått med sig av deras projekt. Jag har intresserats mycket av resultatet och hur tankarna har varit för lärarna.

Studien visar att projektet har pågått ganska bra men eftersom att det har funnits brister inom kommunikationen för att få fram syfte och en bra förståelse varför de skulle arbeta med Vygotskij genom Strandberg.

Jag kommer att diskutera runt det framställda resultatet vilket görs dels via refererad litteratur och dels via mina egna reflektioner.

6.1 Diskussion runt valen av teori och metod

Jag tror att bakgrundsdelen är en viktig del för att få en förförståelse inom denna studie och en sammankoppling med undersökningen samt forsknings del. Men för att få en förbättrad förståelse i form av en ökad avslappnad miljö för de intervjuade samt vad de anser om deras process valde jag den kvalitativa intervjuundersökningen.

Ett bekymmer jag varit med om är att intervjuerna kanske inte är fullt pålitliga då de instämt i varandra, vilket kan ha bidragit till att jag inte fått med allt som de kan ha tänkt och funderat på. Det var även svårt att få lärarna att hålla sig till ämnet men tack vara intervjuguiden kunde jag låta de intervjuade svara på de frågor jag lade grunden för dem med utan att vara allt för styrande.

6.2 Reflektionsavslut och forskningsförslag

Vygotskijs pedagogik via Strandberg visar mycket på att man kan bara uppfostra sig själv och att skolans mål är att vara en handlingens skola stämmer överens med hur

skolan ser ut idag. Men för att detta ska kunna ske krävs en miljö med möjligheter för lärande. Det kan även ske i samspel med andra elever. Kommunikationen blir då viktigt för elever i samspel, dels för språket och dels för tänkandet. Vygotskij ansåg att fantasi och kreativitet hör ihop, men för att vara kreativ måste man tänka och det kan jämföras med att fantisera, anser jag.

Som pedagog är det viktigt att se barnen här och nu det vill säga i deras vardag vilket jag tror är en viktig grund för att de ska känna sig förstådda. Via denna metod kan man nå ett produktivt lärande hos eleven. Det är här viktigt att ta tillvara på alla sinnen vi människor innehar och likaså utveckla dem. Loggböcker kan då vara ett exempel på hur man kan arbeta vidare då eleven själv får möjligheten till reflektion över exempelvis klassrumsmiljö, arbetssituationer och stämningen på skolan. Här är det viktigt att ha i åtanke hur entusiastisk pedagogen är i sitt arbete för ett skapande av en bra läromiljö, med bra kontakt och kommunikation till elever skall finnas. För att detta ska kunna ske är skolledningen och politikerna ansvariga för att skapa möjligheter till lärarna att påverka arbetssituationer så att eleverna också får känna elevansvar. En elevdelaktighet är viktigt då en trygghet och gemenskap byggs upp, vilket involverar alla på skolan. Detta är viktigt tror jag för att kunna göra ett bra arbete ifrån sig.

Under läroträffen nämnde en lärare att rummen har en betydande roll för kunskapsutvecklingen, att olika rum skapar ny energi samtidigt som det nya materialet finns i olika skåp kan eleverna sedan på fritids använda sig av. Detta ökar förtroendet för deras kunskapsutveckling. Jag tror att via denna metod av material i olika skåp kan påverka eleverna både medvetet och omedvetet då de får en möjlighet att testa på olika saker och lära sig då det inte finns några direkta krav på dem, vilket kan underlätta för många elever med någon form av svårighet.

Reflektionstid är något positivt för att få chansen att komma in i andra tankebanor, det var även viktigt med bra intentioner. Gällande intentionerna är de viktiga för att arbetet ska få en positiv synvinkel och att personalen känner tilliten för att det ska fungera. Det som behöver förbättras är det som kollegiet funderade mycket på, hur de ska gå till väga. Däremot i mittskedet var inställningen mycket positivare vilket kan ha bidragit av att de känner varandra bättre, får en ökad tillit samt att de får reflektera av sig i grupper då diskussioner kunnat uppstå. Trots denna positivitet finns det utvecklingsmoment i form av en sak i taget, tidsplanering och att diskussioner inte fullföljts.

Under slutskedet var det inte bara teoretisk kunskap som lärdes ut, vilket är väldigt bra för att få några praktiska tips för undervisning. Jag tror att målen med all lärdom vi pedagoger får, ska på ett eller annat sätt undervisas ut till elever. Men för att undervisningen ska nå ut till eleverna behöver de få inspiration på olika sätt. Ett sätt är kommunikation mellan varandra i klassrummet, vilket kan beskrivas som "fiffig kompis".

Slutprocessen blev för de flesta en väldigt negativ inställning då ett slut kom abrupt vilket skapade frågor om varför det blev så, som i sin tur bidrog till en oavslutad process. Under studiens gång har jag börjat fundera på att elever också behöver genomgå processerna då lärarna ändrar i sin undervisning. Elever är även en del av förändringsarbetet som måste tas till hänsyn för att de ska få en så bra undervisning som möjligt.

Vygotskijs metoder verkar enligt min studie vara inom sin tid för att denna process skulle kunna genomföras och få ett bra resultat. Lärarna hade det svårt i början med utvecklingsprocessen men har nu fattat ett tycke om hans metoder och implementerat dem inom undervisningen. De har även insett att det finns många positiva delar hos Vygotskij som kan införas inom dagens skola. Eleverna har nu öppnat upp sig mera, bland annat med hjälp av Vygotskijs olika rum, ökade reflektionsmöjligheter och fiffig kompis som lärarna använt sig av. Detta vore intressant att fortsätta undersöka hur eleverna får utveckla sig i sitt lärande. Det skulle då vara fokus på klassrumsmiljön och hur pedagogen arbetar för att hjälpa eleverna i sin utveckling. Detta går att genomföra genom observationer för att få elevernas syn på förändringsarbetet bland annat.

Referenser

- Behaviorism*. Tillgänglig: <http://www.ne.se/behaviorism> [2010-05-15].
- Dalton Plan*. Tillgänglig:
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/daltonplanen> [2014-06-04].
- Pedology (children study)*. (2014). Tillgänglig:
[http://en.wikipedia.org/wiki/Pedology_\(children_study\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pedology_(children_study)) [2014-06-01].
- Polyteknik*. Tillgänglig: <http://www.ne.se/polyteknik> [2010-05-15].
- Bråten, I. & Hollsten, G. (1998). *Vygotskij och pedagogiken*. Lund: Studentlitteratur.
- Carlgren, I. (2011). *Deweys misstag*. Tillgänglig:
<http://www.skolaochsamhalle.se/flode/skola/ingrid-carlgren-deweys-misstag/> [2011-10-26].
- Dysthe, O. & Nilsson, B. (1996). *Det flerstämmiga klassrummet: att skriva och samtala för att lära*. Lund: Studentlitteratur.
- Eriksson, F. & Didriksson, E. (2008). *Lärarens betydelse vid grupparbete : en studie i hur lärare uppfattar och erfar grupparbete som arbetsmodell*. (Student paper). Örebro universitet, Akademin för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap.
- Fransson, A. & Liljehammar, L. (2008). *Lek och lärande : Pedagogernas tolkningar av barns leksituationer*. (Student paper). Högskolan i Kalmar: Humanvetenskapliga institutionen.
- Gunnarson, S. (2009). *Samtalets betydelse : En studie av olika samtal inom de estetiska ämnena*. (Student paper). Högskolan i Kalmar: Humanvetenskapliga institutionen.
- Johansson, B. & Svedner, P.O. (2006). *Examensarbetet i lärarutbildningen: undersökningsmetoder och språklig utformning*. (4 uppl uppl.). Uppsala: Kunskapsföretaget.
- Kvale, S. & Torhell, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindqvist, G. & Magnusson, L. (1999). *Vygotskij och skolan: texter ur Lev Vygotskijs Pedagogisk psykologi kommenterade som historia och aktualitet*. Lund: Studentlitteratur.

- Nohrstedt, L. (2011). *Rummet som den tredje pedagogen*. Tillgänglig:
<http://www.lararnasnyheter.se/specialpedagogik/2011/09/14/rummet-tredje-pedagogen> [2014-06-04].
- Olsson, H., & Sörensen, S. (2007). *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv* (2. uppl.). Stockholm: Liber AB.
- Partanen, P. (2007). *Från Vygotskij till lärande samtal*. (1. uppl. uppl.). Stockholm: Bonnier utbildning.
- Pramling Samuelsson, I. & Asplund Carlsson, M. (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. (1 uppl uppl.). Stockholm: Liber.
- Skolverket (2006). Läroplan för de obligatoriska skolformerna. (Lpo94).
- Skolverket (2006). xxx. (xx-xxxx:xxxx)(anonymitet) Skolverket.
Tillgänglig:<http://siris.skolverket.se/siris/ris.openfile?docID=50991>; [2010-01-05].
- Statens offentliga utredningar (1992). *Skola för bildning*. (SOU 1992:94).
- Strandberg, L. (2006). *Vygotskij i praktiken: bland plugghästar och fusklappar*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Svanström, K. (2014). *Vygotskijs teorier i praktiken?* Tillgänglig:
<http://tidningenkulturen.se/artiklar/ess-mainmenu-57/riga-mainmenu-130/9989-vygotskijs-teorier-i-praktiken> [2014-06-04].
- Vygotskij, L.S. (2003). *Fantasi och kreativitet i barndomen*. Media Print i Uddevalla AB.
- Vygotskij, L.S. (2001). *Tänkande och språk*. Göteborg: Daidalos.

Bilaga 1 - Intervjufrågor omgång 1

- Hur arbetade ni innan denna process som ni genomgått med Vygotskij?
- Hur fick ni idéerna om att använda er av Vygotskij i ert arbete i skolan?
- Varför valde ni just hans pedagogik?
- Hur började ni ert arbete?
- Hur har ni gått till väga i processen?
- Vad har påverkats eller förändrats på skolan som ni inte gjort tidigare?
- Hur arbetar ni med Vygotskij idag?
- Finns det något negativt med detta arbetssätt? Om det finns något i så fall vad?
- Finns det något positivt med detta arbetssätt? Om det finns något i så fall vad?

Bilaga 2 - Intervjufrågor omgång 2

- Hur arbetade ni innan ert arbete med Vygotskij?
- Vad ansåg ni om denna process innan?
- Hur började ni ert arbete? - Dokumentation, uppföljningar med mera.
- Hur har ni gått till väga i er process?
- Vad har påverkats eller förändrats på skolan eller ert arbetssätt som ni inte utfört tidigare?
- Hur arbetar ni med Vygotskij idag?
- Vad finns det för positiva eller negativa synvinklar på processen?